

Af Per Dybro Kallehaug, pædagog og designer
(keramisk forger), Master i Børne- og ungdomskultur,
multimedier og æstetiske læreprocesser og
Dorte Kier, pædagog – begge fra SanseSlottet



De tegnede og
tegnede i lange baner,
og så tog de deres streger
med på kunstmuseum.
Læs om børn der går til
stregen!

KAN I TEGNE EN LAAAAAANG STREG

I Designbørnehuset Sanseslottet har vi haft et projekt over tid, vi kalder "stregprojekt". Det er spontant opstået, indeholder en tur til en kulturinstitution med vores bus og rammer den tænkning, vi arbejder med i "kulturelle udtryksformer". I dette konkrete tilfælde med børnenes spor i form af tegninger, og den måde vi gerne vil have børnene til at udtrykke sig inden for dét felt.

Stregen som streg

Sanseslottet er en temainstitution i Kolding Kommune, der har særlig fokus på designprocesser¹. Vi har plads til 24 vuggestuebørn og 84 børnehavebørn. Husets indretning og omgivelser er utraditionelle og lægger op til spændende og anderledes aktiviteter.

Idéen er, at børnene i flere faser skal udforske "stregen" som objekt. Hvad er en streg? Hvad kan tegne en streg? Kan jeg tegne en streg, der er lige, hvis det er det, jeg bestemmer mig for? Hvor langt kan jeg egentlig tegne, hvis jeg har en tusch, en blyant eller en pensel, jeg har dyppet i tyk maling eller i maling, der er blandet med lidt vand? Idéen er at blive i processen med "stregen" så længe som muligt, uden at stille krav, idéer eller inspiration om andet.

Det hele begyndte med en streg

Vi har et stort forbrug af papir til alle former for tegning i vores institution. Meget af papiret er genbrugspapir - lange baner af papir fra en gammel matrix-printer. Det er dem med huller i siden, der kan rives af til A4 ark. Det har vi gjort her, selvfølgelig sammen med børnene!

Det pædagogiske mål med denne aktivitet er at udforske *stregen som streg*, eller mere præcist at sætte børnene i gang med en form for *grundforskning*. Vi har helt bevidst i forløbet ikke snakket om besøg på kunstmuseet Trapholt og ikke snakket om, at tegningerne skal bringes i spil i en ramme med kunst. Blandt andet fordi vi ikke ved, om børnene vil "lege med" på denne grundforskning, og fordi intentionen er, at denne "grundforskning" ikke skal forstyrres af børnenes forestilling om kunst, malerier og museum.



Hvad er en streg? Hvad kan tegne en streg?...Hvor langt kan jeg egentlig tegne, hvis jeg har en tusch, en blyant eller en pensel...



Vi starter derfor med at sige til børnene: "Se, nu har vi nogle rigtig lange stykker papir. Hvor lang en streg tror I, man kan tegne på dem? Det vil vi gerne se." Ved at skabe fokus på selve tegneredskabet og evnen til at håndtere det, bliver det til en leg omkring "stregen". Det bliver til et fællesprojekt. Nogle børn forsøger ihærdigt at undgå de andres streger. Men det bliver sværere, jo flere streger der kommer. Så bliver en ny bane rullet ud.

De børn, der er med til første del af forløbet med banerne på gulvet, er ikke en bestemt gruppe. Det er dem, der er nysgerrige og bliver hængende, mens hele forberedelsen af papirbanerne bliver gjort klar.

Oftentimes kan det være en god idé at sætte forløb i gang på den måde. Det er især godt, hvis forberedelsen til aktiviteten ser anderledes ud. Så kan man spille på børnenes nysgerrighed,

¹ Alle institutioner i Kolding Kommune har fokus på begrebet "design".

måske sige, at det er en "hemmelighed". Det plejer altid at lokke en masse til. Den måde at sætte forløbet i gang på bliver valgt med baggrund i intentionen om, at det skal være en type "grundforskning", der skal brede sig rundt i huset ud over de planlagte forløb.



Det hele begyndte med en streg og nogle lange baner papir

Den farverige streg

Det er en del af den pædagogiske praksis på Sanseslottet, at vi er optaget af hvilke projekter, vores kollegaer har gang i og hvilke overvejelser, der ligger til grund for de mange små og daglige aktiviteter, der kører i huset. Derfor er det ikke overraskende, at vores kollega gik i gang med en anden form for "streg"-aktivitet.

Projektet havde nu ændret sig på den måde, at det var en udvalgt gruppe børn, der var i gang i et af vores værksteder. De ældste børn havde sammen med pædagogen valgt, at der skulle indgå farver - ikke kun sort - men to farver for på den måde at kunne inddrage farvelæren i aktiviteten.

Der var maling, der skulle hældes op i store bøtter, der skulle udvælges pensler - skulle de være bløde eller hårde, brede eller smalle? Børnene valgte selv, hvad de gerne ville arbejde med og skiftede selv ud blandt redskaberne, hvis de ikke syntes, at de havde valgt rigtig første gang.

Der var dialog omkring forklæder. Skulle de have dem på eller ej? Vi arbejder helst uden forklæder, fordi forklæder hæmmer børnenes bevægelsesmuligheder. Vi fortæller forældrene ved opstart, at vi gerne ser, at børnene har arbejdstøj på - altså tøj de bare kan bruge,

og hvor det ikke gør noget, at der kommer lidt maling på.

Inden processen gik i gang overvejede pædagogen, om aktiviteten skulle foregå på et bord, på gulvet eller ved staffeli. Hun ville gerne arbejde med en stor flade og valgte derfor et langt bord med et kæmpe stykke papir.

Vi starter med at sige til børnene: "Se, nu har vi to farver. Hvilke streger tror I, vi kan lave med dem. Det vil vi gerne se." Det der skete var, at børnene begyndte at erobre fladen, først inden for deres eget felt, altså der hvor de lige stod eller sad. Det er helt op til det enkelte barn at bestemme, om de ønsker at arbejde stående eller siddende. Det er vores opgave at tilpasse aktiviteten, så det hele kan lade sig gøre.

Dernæst kom der mere aktivitet. Børnene begyndte at bevæge sig rundt mellem hinanden og havde dialog omkring streger, hvor der ikke var lavet streger på papiret. Stregerne begyndte at løbe sammen, der opstod nye farver, børnene snakkede om brede streger og tynde streger. De begyndte at forholde sig til størrelse og former.



Den farverige streg

Streger – sort på hvidt

Vi er nu langt henne i streg-projektet og grundforsknings-idéen er begyndt at sætte sig hos børnene. Når vi finder nye måder at sætte "streg-aktiviteten" i gang, behøver de

ikke forklaring. Børnene er blevet optaget af fordybelsen.

På et tidspunkt i streg-udforskningen opstod idéen med at bringe de mange børnetegninger i spil på et kunstmuseum. Vi starter vores bus og kører mod Trapholt. Vi vil dog gerne vende tingene på hovedet i forhold til et "traditionelt" besøg på et kunstmuseum. Udgangspunktet er ikke, at børnene skal inspireres af kunsten, eller for eksempel arbejde med portræt og se hvordan kunstnere har løst den problemstilling.

Vi ville gerne tage børnenes proces hjemme fra institutionen med på museum og så opleve samspillet - mødet mellem vores aktiviteter hjemme på Sanseslottet og oplevelsen af et museumsbesøg for "første gang" sammen med børnene. Vi ved godt som kunstinteresserede pædagoger, hvilke malerier børnenes arbejder eventuelt kunne spille op imod.



Streger sort på hvidt

... og så afsted til Trapholt

Trapholt har en lang gennemgående gang med en masse mindre rum til begge sider. Den lange gang er et oplagt sted at folde de lange computerpapirs baner med de første streger ud. Det første stop er foran et maleri, der udelukkende består af lange vandrette streger i forskellige farver.

Stor er forbavselsen hos børnene. Det de har lavet som et led i en leg om, hvem der kunne tegne den længste streg, hænger lige der på museet og er et "værk". Kunstneren har tilføjet en figur mellem stregerne, som pludselig bliver meget mere interessant at udforske.

Det er ikke et værk, de såkaldte "kunstinteresserede pædagoger" har set før. Så oplevelsen for dem bliver også ny og frisk. Børnenes leg med streger bliver til kunstnerens leg med streger, og hele projektet får en dimension, som ikke kunne være planlagt, men netop bliver spontan i mødet med børnenes "streger".



Lige pludselig er der streger over alt!

Det blev også til et langt stop i Richard Mortensen-salen. Billederne er store og farverige og fyldt med streger. Det er også her en fornyet oplevelse for børn og voksne at snakke om streger, linjer og farver på en ny måde. Lige pludselig er der streger over alt - i gulvet, på loftet og i murværket. Vores eksperimenter hjemme på Sanseslottet og vores besøg på museum havde pirret børnenes nysgerrighed til at gå på opdagelse og lede efter nye streger. Vores næste projekt skal handle om pirker!

Designinstitutionen Sanseslottet

Hoppesvej 25

6000 Kolding

T. 41 89 54 89

M. pdyk@kolding.dk

Video om "Kan I tegne en laaaaaang streg" kan ses på DPF's hjemmeside:
www.paedagogiskforum.dk,
 se efter 0-14 nr. 3, 2014

